Vervoerregio Amsterdam

Postbus 626
1000 AP Amsterdam

Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

T 020 527 37 00
E info@vervoerregio.nl
W www.vervoerregio.nl

KvK: 34374879000
IBAN: NL46BNGH0285168274
BIC: BNGHNL2G

Datum	7 mei 2020	**Onderwerp**	*Update gevolgen en aanpak Coronacrisis in de Vervoerregio Amsterdam*
Uw kenmerk			
Ons kenmerk	2020/14534/MS		
Inlichtingen	M. Sargentini 020 – 5273 755 m.sargentini@vervoerregio.nl	**Bijlagen**	

Geachte leden van de Regioraad,

Op 6 mei kondigde de minister-president aan dat de beperkende maatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, verder worden versoepeld. Tegelijkertijd werd duidelijk dat dit gebeurt onder een aantal strikte voorwaarden. Dit heeft gevolgen voor bewoners en bezoekers van onze regio en voor ons werk als Vervoerregio. Zo zien we dat met name de vervoerders het momenteel zwaar hebben door fors teruggelopen reizigersopbrengsten. Samen met hen en met de andere overheden werken we er hard aan om onze regio ook nu bereikbaar te houden. Intussen bereiden we ons voor op een periode waarin een deel van de contactbeperkende maatregelen nog langer blijven gelden. Met deze brief informeren wij u over de laatste inzichten in de gevolgen en de aanpak van de Coronacrisis in de Vervoerregio Amsterdam.

Verkeersbeeld op de weg en in het ov
Vanaf het moment dat de scholen werden gesloten en de regering ons opriep om zoveel mogelijk thuis te werken, zagen we ineens een ongekende afname van het verkeer. Dit beeld herstelt zich sinds een paar weken een klein beetje, en we verwachten dat het aantal verplaatsingen met de verdergaande versoepeling van maatregelen steeds iets verder toeneemt. We zijn betrokken bij het opstellen van het protocol stedelijke mobiliteit, waarin praktische handreikingen staan voor gemeenten die te maken krijgen met deze versoepelingen, te beginnen met het basisonderwijs, de kinderdagverblijven en sportverenigingen. Denk daarbij aan communicatie-, gedrags- en infrastructurele maatregelen waar gemeenten direct mee aan de slag kunnen. Omdat een aantal contactmaatregelen van kracht blijft, toeristen nog wegblijven en de economie de komende jaren een lage groei of zelfs krimp te zien zal geven, bereikt het verkeersbeeld voorlopig nog niet het niveau van voor de virus uitbraak. En vooral voor het openbaar vervoer zijn de gevolgen daarvan groot.

Gevolgen voor de reiziger en de ov-bedrijven
Op basis van de in- en uitcheckcijfers van Translink blijkt dat er sinds 17 maart in het openbaar vervoer dagelijks zo'n 85% minder instappers zijn. Ov-bedrijven hebben sindsdien de dienstregeling aangepast en maatregelen getroffen om in elk geval de mensen die moeten reizen veilig te kunnen vervoeren en het personeel te beschermen. Met de op 6 mei aangekondigde versoepelingen en de aankondiging dat vervoerders per 1 juni weer een volledige dienstregeling gaan rijden, verwachten we een toename van reizigers. Om dit in goede banen te leiden is voor het openbaar vervoer een protocol opgesteld. Het uitgangspunt bij dit ov-protocol is dat het ov bedoeld is voor essentiële reizen en niet voor recreatief gebruik, en dat scholieren en studenten buiten de spits reizen. Daarbij is specifiek aandacht voor uitwerking rondom handhaving. De anderhalvemeter afstand geldt op haltes en in stations en in het ov wordt het dragen van een mondkapje verplicht. Dit sluit aan bij de inhoudelijke randvoorwaarden uit de NOVB-brief die vorige week is verstuurd door de vervoerders en decentrale concessieverleners aan de Minister. De vervoerders maken nu aan de hand van dit protocol een voorstel waarin staat hoe ze de dienstregeling vorm zullen gaan geven en welke zij maatregelen treffen in het voertuig, op haltes en/of stations. Hier worden de gemeenten waar nodig bij betrokken.

Steunpakket
Al direct vanaf het begin van de coronacrisis zijn we continu in overleg met het Rijk, de vervoerbedrijven en met de andere decentrale concessieverleners over de situatie in het ov. Samen bespreken we de gevolgen van de maatregelen voor de reiziger, maar we kijken ook naar de financiële consequenties voor de vervoerbedrijven. Die zijn ingrijpend: Voor de vier concessies van de Vervoerregio gaat het in totaal om ruim € 26,5 miljoen minder reizigersopbrengsten (exclusief SOV gelden) per maand.
Een voorwaarde van het rijk voor versoepeling van de maatregelen vanaf 11 mei is dat er voldoende capaciteit (40% van de 'normale capaciteit') in het openbaar vervoer beschikbaar is om de reizigersgroei op te vangen. Vervoerders en decentrale overheden kunnen dit garanderen als er duidelijkheid is over de benodigde voorzorgmaatregelen en er financiële ondersteuning wordt toegezegd. Het Rijk heeft toegezegd de reële kosten, de weggevallen inkomsten én de extra kosten vanwege de coronamaatregelen, zoals aanpassingen van voertuigen, volledig te vergoeden. De inkomsten van reizigers, exploitatiesubsidies, NOW en die van de studentenkaart worden hier wel van afgetrokken. Deze afspraken vragen nog een nadere uitwerking. We zijn ons ervan bewust dat we bij deze nadere uitwerking mogelijk af zullen moeten wijken van de geldende subsidieverordening voor de exploitatie van het ov. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het beschikbaar stellen van de maximale jaarlijkse exploitatiesubsidie, het nu niet opleggen van boetes en het nu niet toepassen van bonus/malus regelingen bij doelstellingen rond reizigersgroei. Hier zijn we - binnen redelijke grenzen en onder voorwaarden – toe bereid. Het spreekt voor zich dat het DB daarbij telkens het belang van het ov als vitale sector, de bereikbaarheid van de regio en het belang van de reiziger nu en straks voor ogen heeft.
Onder normale omstandigheden zouden we de besluiten over deze voorgenomen maatregelen eerst in onze Regioraad behandelen voordat we daar landelijke afspraken over maken. De urgente situatie waarin we nu verkeren, vraagt ons dit proces om te draaien. We vragen de leden van de regioraad om het vertrouwen, zodat we die noodzakelijke afspraken kunnen maken. Die afspraken worden vanzelfsprekend en volgens de gebruikelijke procedure aan de Regioraad ter definitieve besluitvorming voorgelegd.

Concessieverlening Amsterdam
Ook het project om te komen tot een nieuwe concessie Amsterdam (geplande ingang december 2021) krijgt te maken met de gevolgen van de coronacrisis. Nog los van de directe gevolgen voor gesprekspartner GVB, compliceren de beperkende maatregelen de gesprekken ook procesmatig en inhoudelijk. Dit vergt een aanpassing van de planning. Het dagelijks bestuur heeft besloten dat de

Vervoerregio met GVB de komende maanden de benodigde stappen zet om tot een Hoofdlijnenakkoord te komen, en parallel hieraan scenario's uit te werken voor de gevolgen van de corona-uitbraak voor de korte, middellange en lange termijn. Na het zomerreces (september) neemt het DB een besluit hoe de Vervoerregio het project concessieverlening Amsterdam wil voortzetten.

Aanbesteding Zaanstreek-Waterland
Omdat we oog hebben voor de positie waarin de vervoerbedrijven nu verkeren, hebben we besloten om de inschrijvingstermijn van de aanbesteding voor de ov-concessie Zaanstreek-Waterland te verlengen tot 5 november 2020. Het dagelijks bestuur begrijpt dat daarmee de ingangsdatum van de nieuwe concessie (12 december 2021) in het gedrang komt en onderzoekt de wenselijkheid voor een eventuele aanpassing van die ingangsdatum.

Voortgang projecten
De Vervoerregio is betrokken bij zo'n driehonderd projecten, variërend van studies en planuitwerkingen tot projecten die buiten op straat in uitvoering zijn. De sterk beperkte verkeersbewegingen van de afgelopen weken kunnen een impuls zijn om projecten sneller uit te voeren. Dat zien we op een aantal plekken ook gebeuren, zoals bij het complexe project De Entree voor het Amsterdamse Centraal station. Tegelijkertijd nemen financieringsbronnen bij gemeenten af als gevolg van bijvoorbeeld de verminderde parkeerinkomsten. Dat kan ertoe leiden dat minder projecten tot realisatie komen op de middellange termijn. Veel hangt ook af van het tempo waarmee we de woningbouwopgaven in de regio aanpakken. Ruimtelijke ontwikkelingen en bereikbaarheidsopgaven gaan immers hand in hand.
Het dagelijks bestuur wil blijven investeren in een duurzaam bereikbare regio en zorgt ervoor dat de planning van investeringen goed wordt afgestemd met alle partners. Dit monitoren we continu vanuit onze Investeringsagenda Mobiliteit. Indien nodig grijpen we de situatie aan om daarbij samen slimme keuzes te maken en in elk geval voor de meest kansrijke en effectieve projecten de planvorming voort te zetten. Zo stellen we vooraf prioriteiten en liggen plannen klaar ingeval de recessie meevalt of op het moment dat budgetten weer in beeld komen.

Ombouw Amstelveenlijn
De ombouw van de Amstelveenlijn is een van de belangrijkste en grootste projecten van de Vervoerregio en bevindt zich momenteel in de uitvoeringsfase. De verwachting is nog steeds dat de testperiode in het tweede helft van dit jaar zal starten, zodat de Amstelveenlijn op 13 december 2020 kan gaan rijden. We verwachten dat de levering van het totaal aantal benodigde trams door de leverancier CAF uit Spanje gehaald wordt, zodat er voldoende materiaal beschikbaar is. Op basis van de de verschillende scenario's waarin rekening wordt gehouden met de effecten van de coronamaatregelen, wordt eind mei een besluit genomen over de startdatum van de exploitatie.

Langetermijneffecten in beeld
We richten nu een maatschappij in op basis van *sociaal distancing* waarvan niemand nog precies weet hoe die eruit zal zien en hoe lang die periode gaat duren. We kunnen nu niet overzien wat deze ontwikkelingen betekenen voor de doelen die we nastreven, de investeringen die we doen en de verantwoordelijkheid die we hebben als opdrachtgever van het openbaar vervoer. Op dit moment brengen we de mogelijke langetermijneffecten van de coronacrisis in beeld, voor zover ze relevant en van invloed zijn op onze activiteiten en projecten, en stellen we (beleids-) aanbevelingen op. Omdat veel organisaties om ons heen met hetzelfde vraagstuk bezig zijn, werken we daar nauw mee samen. In de Regioraad van 30 juni gaan we hierover graag het gesprek met u aan.

Begroting 2021
Net als ieder jaar stelt de Vervoerregio voor de zomer haar nieuwe conceptbegroting voor het komende jaar op. Deze bespreken we graag voor het eerst met u op 30 juni a.s. tijdens de voorsessie van de Regioraad. Op dit moment gaan we nog uit van een digitale bijeenkomst. De conceptbegroting zal een 'beleidsarme' begroting worden: we voorzien nu geen omvangrijke wijzigingen vanuit nieuw beleid. Wel houden we er rekening mee dat de corona-maatregelen ook zo hun gevolgen voor de activiteiten en projecten van de Vervoerregio hebben, en daarmee voor de begroting. En niet alleen voor die van ons: ook bij de partijen waarmee we samenwerken kunnen de gevolgen doorwerken in de begrotingen. Het is dus belangrijk dat we dit op tijd met de gemeenten bespreken om te vermijden dat projecten in de knel komen. We moeten er rekening mee houden dat we – anders dan in voorgaande jaren – een conceptbegroting aan u voorleggen die in de maanden tot de vaststelling in oktober nog op punten gewijzigd kan worden wanneer we meer zicht hebben op de langetermijngevolgen. Hiervoor vragen we uw begrip. Uiteraard betrekken de Regioraad goed bij eventuele voorgenomen aanpassingen.

Digitaal vergaderen
Tot slot hebben de contactbeperkende maatregelen ook gevolgen voor de manier waarop we met u in gesprek kunnen gaan tijdens de raads- en commissievergaderingen. De Vervoerregio zoekt daarbij aansluiting bij de Spoedwet Digitale Besluitvorming, en die wet is inmiddels van kracht. Van belang is dat u als lid van de regioraad kunt deelnemen aan de digitale vergadering, waarbij de vergadering openbaar is en met ruimte voor inspraak. De vergadering zal zoals gebruikelijk via de site van de Vervoerregio live te volgen zijn. De Regioraad van mei krijgt daarbij wel een ander karakter: we bespreken slechts de onderwerpen die ter besluitvorming voorliggen. Andere agendapunten worden schriftelijk behandeld.

Zoals u weet verandert de situatie waarin we ons bevinden momenteel voortdurend. Dat vraagt om een groot en snel aanpassingsvermogen en om goede samenwerking met verschillende partijen en organisaties. In de afgelopen periode zagen we daar al veel mooie voorbeelden van. Wij blijven ons met veel energie inzetten voor een bereikbare en leefbare regio, en we volgen de voor ons werk belangrijke ontwikkelingen op de voet. Zodra er aanleiding is om aangepaste of nieuwe maatregelen te treffen, dan informeren we u daar uiteraard zo spoedig mogelijk over.

Hoogachtend,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Vervoerregio Amsterdam

Sharon A.M. Dijksma

Dit document is digitaal ondertekend en bevat daarom geen zichtbare handtekening. Zie akte van ondertekening.